

Organisasjonssaker

Arbeidsprogram for 2004–2005

Arbeidsprogrammet er inndelt i pakt med hovedarbeidsområdene fastsatt i strategiplanen som ble rullert av representantskapet i 2001. Det har vært et mål at arbeidsprogrammets tekstdel skal gi en generell beskrivelse og angi løpende oppgaver, men at selve tiltakene er så konkrete som mulig. Hovedstyret ber representantskapet om et visst spillerom for fleksibilitet ved oppfølging av arbeidsprogrammet. Med det menes at hovedstyret innen en viss ramme gis frihet til å prioritere andre oppgaver som erfaringsmessig vil dukke opp og eventuelt legge til tiltak som strategisk viser seg å være realiserbare i løpet av perioden.

1. Medlemmene

Hovedmålet for dette virksomhetsområdet er at det skal lønne seg både økonomisk, faglig og standspolitisk å være medlem av NTF.

1.1 Rådgivningstjeneste

Samfunnet stiller store krav til yrkesutøverne i helsetjenesten. Den samlede mengde lover, forskrifter og andre pålegg gjør det vanskelig for den enkelte tannlege å holde seg orientert om sine plikter som yrkesutøver. Dessuten opplever vi mer bevisste og informerte pasienter som stiller krav. NTF har en betydningsfull rolle knyttet til å gi råd og veiledning til medlemmene i spørsmål som angår yrkesutøvelsen. Den løpende medlemsrådgivningen vil derfor fortsatt være en høyt prioritert oppgave.

Tiltak

- Gi kollektiv og individuell veiledning til medlemmene. Kollektiv veiledning og informasjon gis i Tidende, på nettstedet og gjennom kurs.
- Videreutvikle NTFs nettsted og vurdere om det er behov for å utgi håndboken i papirversjon.
- Gi informasjon om de trygdeendringer som gjennomføres i perioden.

1.2 Medlemstilbud

NTF har mange fordelaktige tilbud til medlemmene innen forsikring, bl.a. egen sykeavbrudds- og pensjonsforsikring, samt tilbudet Medlemsrådgiveren som tilbys i samarbeid med Vital og DnB. Foreningen bidrar også til at det blir produsert hensiktsmessige trykksaker til bruk i tannlegepraksis.

Tiltak

- Sørg for best mulig og kvalitetsikret tilbud til medlemmene innen forsikring/finans og på andre områder.
- Opprettholde trykksakstilbudet.

1.3 Medlemstilhørighet og nettverk

I årene som kommer blir det en utfordring å opprettholde den høye organisasjonsandelen. NTF har lagt vekt på å etablere kontakt med studentene fra første studieår og dermed bidra til at de tidlig får en «tannlegeidentitet» og at de føler at foreningen støtter dem. Kurs i praksisadministrasjon har vært arrangert fordi grunnutdanningen har dårlig dekning av dette området. NTF bør også sørge for at tannleger rekruttert fra utlandet blir introdusert for foreningen.

Det er viktig å opprettholde og styrke kulturen i NTF slik at det enkelte medlem oppfatter NTF som «min forening». Dette gjelder både for NTF som sådan og for lokalforeningstilhørigheten.

Den enkelte tannlege har stor selvstendighet og stort ansvar. I tillegg arbeider mange uten et kollegialt og faglig fellesskap i det daglige. NTFs kollegahjelpsordning skal kunne hjelpe kolleger som av ulike årsaker havner i en vanskelig livssituasjon som påvirker yrkesutøvelsen. Kollegahjelpere i hver lokalforening utgjør et nettverk som vanligvis møtes årlig for å utveksle erfaringer og kvalifisere seg for oppgaven.

Tiltak

- Opprettholde samarbeidet med studentene.
- Utarbeide særskilt informasjonsmateriale for tannleger rekruttert fra utlandet slik at disse blir introdusert til foreningen.
- Videreutvikle kollegahjelpsordningen.

2. Arbeids- og driftsbetingelser

Målet er et yrke med økonomisk trygghet, meningsfylt arbeid og faglig integritet både i offentlig og privat sektor.

2.1 Lønns- og arbeidsvilkår for medlemmer i offentlig sektor

Lønn

Lønnsnivået må være slik at det er attraktivt å arbeide som tannlege i offentlig sektor. Dette gjelder både de 85% som arbeider i Den offentlige tannhelsetjenesten og de 15% som arbeider i ulike statsinstitusjoner. Lønnsarbeidet vil i hovedsak falle på Sentralt forhandlingsutvalg (SF), men det vil også være forankret i hovedstyret.

Tiltak

- NTF vil i samarbeid med Akademikerne ivareta og videreutvikle avtaleverket sentralt og lokalt.
- NTF vil gjennomgå pensjonskommissjonens rapport fra høsten 2003 og følge opp spørsmål av betydning for tannlegene. Herunder samarbeide med Akademikerne.
- Delta i det skandinaviske samarbeid for offentlig sektor.
- Avholde et årlig Lønnspolitisk forum.

Arbeidsvilkår

NTF ønsker arbeidsvilkår og en personalpolitikk som sikrer et godt arbeidsmiljø med faglig integritet og gode muligheter for faglig utvikling. Det sentrale avtalesystemet i kommunal sektor har fått mindre betydning slik at arbeidet med å sikre forhandlingskompetanse og gode lokale avtaler må styrkes.

Tiltak

- Sikre god og hensiktsmessig tilpasning av avtalestrukturen lokalt.

Organisasjonsforhold

Etter at sykehusene fra 1. januar 2002 ble overført til staten er Den offentlige tannhelsetjenesten den eneste helsetjenesten som fylkeskommunene har ansvar for. Samtidig er kapittel 3 i tannhelsetjenesteloven delvis opphevet slik at fylkeskommunene står friere i organisering av tannhelsetjenesten. NTF vil arbeide for at tannhelsetjenesten får en sentral plass blant fylkeskommunens oppgaver.

Tiltak

- Gjennom de lokale tillitsvalgte vil NTF medvirke til at årlige budsjetter i fylkeskommunene gir forutsigbare rammebetingelser for Den offentlige tannhelsetjenesten.

2.2 Rammebetingelser i privat sektor

Honorarer

Siden priser på tannbehandling ikke er regulert ved avtale beregner den enkelte tannlege sine priser individuelt. Konkurransetilsynet har foretatt en rekke kontroller, både for å undersøke om tannlegene overholder kravene i forskriften om prisopplysning, og for å kartlegge prisnivået. I 2003 ble det fremlagt en undersøkelse som viser enkelte mangler ved tannlegenes etterlevelse av prisforskriften.

NTF skal følge situasjonen nøye og vurderer fortløpende om utviklingen gir grunnlag for tiltak fra foreningens side, men har foreløpig ikke sett grunn til å agere. Det bør opprettholdes god kommunikasjon med Konkurransetilsynet.

Tiltak

- Gjennom informasjon til medlemmene styrke tannlegenes kompetanse knyttet til prisforskrift og fri prisfastsetting.

Rammebetingelser

Det sosiale sikkerhetsnettet for selvstendig næringsdrivende er dårligere enn det som er lovfestet for arbeidstakere, og endringer i skatte- og pensjonsforhold kan gjøre det vanskelig å planlegge langsiktig.

På grunn av ledighet i offentlige stillinger kan det få fornyet aktualitet at Den offentlige tannhelsetjenesten kjøper tjenester hos privatpraktiserende tannleger. NTF må følge denne utviklingen.

Behov for etterutdanning og kvalitetsutvikling, samt investeringer i avansert og kostbart utstyr vil trolig føre til en utvikling mot praksisformer som kan gi mer rasjonell utnyttelse av investeringer og personell og bedre muligheter for et aktivt faglig miljø.

Spørsmål av betydning for rammebetingelsene i privat praksis kan tas opp i foredrag og diskusjoner på et årlig Næringspolitisk forum.

Regnskaps- og skatteregler kan være vanskelige å håndtere for dem som ikke har spesiell egenkompetanse eller regnskapsfører. Det er behov for å tilby kompetansehevende tiltak.

Tiltak

- Arbeide aktivt sammen med Akademikerne, samt andre aktuelle aktører, for å bedre rammebetingelsene for selvstendig næringsdrivende. Herunder fortsette det politiske arbeidet for å forbedre rettigheter ifm. svangerskapspermisjon, sykdom og pensjon.
- Arrangere et årlig Næringspolitisk forum for tillitsvalgte fra privat sektor.
- Utvikle en mal for avtaler som inngås mellom DOT og private tannleger om kjøp av tjenester.
- I samarbeid med lokalforeningene sørge for kurstilbud om regnskaps- og skatteregelverk.
- Opprette en faktabase om økonomiske nøkkeltall i privat praksis. Faktabasen baseres på tall fra utvalgte regnskapsførere.

Arbeidsgiverrollen

Samfunnet stiller store krav til tannlegen som arbeidsgiver og bedriftsleder. Kunnskap om arbeidsgiverrollen er viktig for tannleger både i offentlig og privat sektor. Slike emner inngår ikke i dagens studieplaner, og NTF ser det derfor som en oppgave å sørge for et slikt tilbud.

NTF har ikke formell status som arbeidsgiverorganisasjon og ivaretar ikke forhandlinger på vegne av tannleger som er arbeidsgivere. NTF har per i dag bistand av Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon.

Tiltak

- Innarbeide mer om arbeidsgiverrollen i de trinn II-kursene som tilbys.
- Vurdere samarbeid med aktuelle arbeidsgiverorganisasjoner for å styrke kompetansen til tannleger som arbeidsgivere gjennom veiledninger, kurstilbud eller annen informasjon.

2.3 Arbeidsmiljø/yrkesskader

Tannleger og deres ansatte er utsatt for yrkesskader, spesielt i form av belastningslidelser og ulike reaksjoner på materialer som brukes i tannlegepraksis. NTF vil gjennom kvalitetsutvalget videreføre arbeidet med å skaffe tilgjengelig informasjon om slike skader.

Tiltak

- Spre relevant informasjon om yrkesskader via Tidende og nettstedet.

3. Kompetanse, kvalitet og etikk

NTFs mål er en tannlegestand med kunnskaper, ferdigheter og holdninger som tilfredsstillende befolkningens behov for odontologiske tjenester.

3.1 Utdanning og forskning

Foreningen har påtatt seg et hovedansvar for å tilby etterutdanning til tannleger. NTFs hovedsatsing på dette området er Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning (TSE), noe som skjer i nært samarbeid med fakultetene, Den offentlige tannhelsetjenesten og Sosial- og helsedirektoratet. En omfattende lokal og sentral kursvirksomhet kompletterer bildet. Fagnevnden er NTFs sentrale organ på feltet. Det er også viktig å opprettholde arbeidet i Forum for etterutdanning.

NTF vil i forbindelse med utarbeiding av nye studieplaner for treårig tannpleierutdanning arbeide for at det fastsettes en faglig forsvarlig grense slik at det fortsatt kun skal være personer med tannlegeutdanning som skal kunne foreta irreversible inngrep.

Norsk odontologisk spesialistutdanning har et nivå som har gitt den internasjonale anerkjennelse, men de økonomiske vilkår er ikke gode nok for dem som ønsker å ta spesialistutdanning. I dag bevilges det ikke midler til lønnete stillinger for kandidatene og det finnes ingen utdanningsstillinger slik det gjør f.eks. innen medisin. Dette er bekymringsfullt fordi det i årene fremover blir en tiltakende mangel på lærere ved fakultetene og på praktiserende spesialister.

Det er i dag fire offentlig godkjente spesialiteter. NTF ser ingen grunn til å ha et formelt skille mellom disse fire og de tre spesialistutdanningene i hhv. kjeve- og ansiktsradiologi, protetikk og bittfunksjon samt endodonti. Dette er i pakt med det syn NTFs fremla i sin høringsuttalelse til spesialistutredningen (Lunderutvalget). Innad i NTF skal de sju gruppene likestilles, og i det nye Fagrådet for spesialistutdanning vil NTF fremme at personer med videreutdanning i de tre nevnte spesialiteter også formelt blir godkjente spesialister.

Det ble i statsbudsjettet for 2003 bevilget midler til et kompetansesenter i Tromsø. NTF vil arbeide videre for opprettelse av regionale kompetansesentra i alle helseregioner. Den desentraliserte spesialistutdanningen må bli en viktig oppgave for de regionale kompetansesentrene. NTF vil også gjennom arbeidet i det nyopprettede Fagrådet for spesialistutdanning følge opp de øvrige synspunktene som NTF ga uttrykk for i sitt høringsvar til Lunderutvalgets rapport.

Tiltak

- Videreutvikle Tannlegeforeningens systematiske etterutdanning (TSE) i samarbeid med fakultetene og i samspill med lokalforeningene og Den offentlige tannhelsetjenesten.
- Gjennomføre øvrig etterutdanningstilbud i tråd med gjeldende representantskapsvedtak fra 2001.
- Stimulere og bistå lokalforeningene i deres etterutdanningsvirksomhet.

- Vurdere behovet for, og eventuelt utformingen av, retningslinjer for tannlegers etterutdanning.
- Videreføre det nordiske samarbeidet i etterutdannings spørsmål.
- Overfor helse- og utdanningspolitikere og forvaltningen arbeide for at det bevilges tilstrekkelige midler til odontologisk spesialistutdanning. Arbeide for at det i arbeidsprogramperioden opprettes nye odontologiske kompetansesentre i alle helseregioner, først i helseregion Midt Norge og helseregion Sør.
- Gjennom regelmessig samarbeid med fakultetene bidra til deres arbeid for å bedre rekrutteringen av vitenskapelig personell til fakultetene.
- Som følge av at det er opprettet et Fagråd for spesialistutdanning, vurdere om NTF skal opprettholde et eget spesialitetsråd.

3.2 Kvalitetsutvikling

Kvalitetsutvikling og bistand til medlemmene på dette området vil fortsatt være en viktig oppgave for NTF. Hovedstyrets rådgiver i dette spørsmålet er kvalitetsutvalget.

Tiltak

- Holde kontakt med aktuelle tilsynsmyndigheter for å påvirke omfanget og innholdet i internkontrollsystemer og for å kunne gi råd og veiledning til medlemmene om myndighetenes krav og forventninger.
- Revidere kvalitets håndboken på nettstedet.
- Arbeide for at tannleger får formalisert henvisningsrett for sykdommer i munnhulen.

3.3 Etikk og verdier

NTFs etiske regler er det sett av verdier og normer som medlemmer av foreningen skal basere sin yrkesutøvelse på. For å ha legitimitet må regelverket være i overensstemmelse med samfunnets normer og oppfatninger. At tannlegers yrkesutøvelse og fremferd er i pakt med de etiske regler er sentralt for å bevare tannlegestandens anseelse. Hovedstyret vil fortsatt vektlegge informasjon om de etiske regler til medlemmene.

Tiltak

- Gi informasjon om etikk i praksis gjennom Tidende og nettstedet.
- Utarbeide en rettleiding om hvilken prosedyre lokalforeningene bør følge ved gjentagende klager på tannbehandling eller tannlegers yrkesopptreden.

4. Tannhelse og samfunn

Foreningens mål er god tannhelse og tilfredsstillende tilgang på tannhelsetjenester for befolkningen som en del av det generelle helsetilbudet.

4.1 Tannhelsepolitikk generelt

NTF skal oppfattes som en aktiv og utadrettet organisasjon som er beslutningstakernes viktigste premissleverandør i tannhelsepolitiske saker. Arbeidet med å markere foreningen utad må ha høy prioritet, og innsatsen må være målrettet.

Tiltak

- I møter med politikere og forvaltning samt gjennom høringer arbeide aktivt og utadrettet for å fremme NTFs synspunkter.
- Løpende følge opp tannhelsepolitiske saker som behandles i Stortinget og av Regjeringen.
- Bidra til rekruttering til tannlegeyrket ved å skape interesse for studiet og profesjonen.
- Styrke interessen for å forske i emner som NTF har interesse av ved å etablere NTF stipender til studenter som ønsker å skrive hovedoppgave eller tilsvarende.

4.2 Organisering

NTF arbeider for en tannhelsetjeneste der offentlig og privat sektor i fellesskap gir et tilfredsstillende tilbud til hele befolkningen. Det er en stor utfordring å sikre stabiliteten og oppnå en tilfredsstillende geografisk spredning av både tannleger og odontologiske spesialister. NTF deltok i Helsedepartementet arbeidsgruppe som i juni 2003 fremla sin rapport om tiltak for hhv. å bedre geografisk fordeling av tannleger, å få en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom tannlege og tannpleier og å styrke samarbeidet mellom offentlig og privat sektor. Det er NTFs syn at man må skape større forståelse for at tannlegeressursene i privat og offentlig sektor må ses samlet i forbindelse med løsning av problemet med geografisk fordeling. Som ledd i oppfølgingen av rapporten må NTF arbeide videre for å fremme foreningens synspunkter i saken.

Tiltak

- I oppfølgingen av rapporten fra Helsedepartementets arbeidsgruppe få gjennomført de tiltak NTF vektlegger når det gjelder fordeling av tannleger og en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom tannlege og tannpleier.
- Arbeide for å påvirke rammevilkårene i DOT slik at tilbudet til grupper med lovhjemlede rettigheter sikres og bidra til å belyse forhold som hindrer tannhelsetjenesten i å oppfylle lovverkets krav. Dette må ses i sammenheng med punkt 2.1.
- Arbeide for en hensiktsmessig fordeling av oppgaver mellom offentlig og privat sektor.
- Arbeide for en hensiktsmessig forankring av tannhelsetjenesten dersom fylkeskommunene avvikles.

4.3 Finansiering

NTFs mål er at finansieringen av Den offentlige tannhelsetjenesten er på et slikt nivå at det er mulig for prioriterte grupper i befolkningen å motta sin lovfestede rett til tannhelsetjeneste. Foreningen vil, i samarbeid med andre organisasjoner, arbeide for bedre fungerende trygdeordninger enn dagens, spesielt for grupper med høye kostnader og spesielle behov.

Trygderefusjon

Det er et mål å befeste de etablerte trygdeordningene og dermed gjøre det mulig for grupper i befolkningen å motta tilstrekkelig refusjon til å få utført enkelte utpekte tannhelsetjenester. I løpet av 2002 og 2003 har det skjedd en betydelig heving av refusjonstakstene samtidig som ordninger som egenandelstak 2 og mulighet for direkte oppgjør er etablert. Dette vil kreve økt kunnskap blant tannlegene. Det må holdes tett kontakt med Helsedepartementet og RTV/trygdeetaten om trygdespørsmål. Etter at Helsedepartementet har besluttet å la fylkene sette egne takster, vil det også være viktig å ha kontakt med de ansvarlige for det offentlige tannhelsetjenestetilbudet. Som rettesnor for arbeidet med trygderefusjoner skal synspunktene som ble fastlagt på representantskapsmøtet 2002 legges til grunn.

Tiltak

- Arbeide for at intensjonen i NTFs policydokument om trygd fra 2002 blir gjennomført.
- Synliggjøre for beslutningstakerne hva det koster å drive tannhelsetjeneste.

4.4 Befolkningen

NTFs mål er en tannhelsetjeneste som ivaretar befolkningens helsemessige og økonomiske interesser på en best mulig måte. Dette krever tannleger som er kjent med publikums rettigheter både faglig, juridisk og økonomisk og som kan gi best mulig informasjon om disse.

Tiltak

- Styrke informasjonen til medlemmene om pasientenes rettigheter og gjennomgå NTFs nettsted med sikte på å bedre pasientinformasjonen.
- Støtte det forebyggende og helsefremmende arbeidet ved fortsatt engasjement gjennom Norsk Tannvern.

5. Organisasjonen

Målet er alle tannleger samlet i én forening som er organisert slik at den ivaretar medlemmenes interesser.

5.1 Struktur og arbeidsformer

Arbeidsformen i hovedstyret er i enkelte større saker blitt endret. Noen større saker er forberedt ved nedsettelse av ad hocgrupper. En sentral oppgave for hovedstyret i kommende arbeidsplanperiode blir å utarbeide en ny strategiplan.

Tiltak

- I samarbeid med sekretariatsledelsen samkjøre det politiske arbeidet.
- Fortsette arbeidet med å tilrettelegge aktuelle saker for prosjektstyring.
- Utarbeide og legge frem for representantskapet 2005 en ny strategiplan for 2006–2016.

Sekretariatet

NTF har behov for et velfungerende sekretariat som både initierer og setter ut i livet vedtak fattet av hovedstyre og representantskap. En sekretariatsgjennomgang er gjennomført fra mai til november 2003. Å iverksette de forslag til endringer som gjennomgangen fører frem til, er en sentral oppgave.

Tiltak

- Påse at sekretariatet til enhver tid innehar og/eller utvikler kompetanse i tråd med arbeidsprogrammets satsingsområder.
- Iverksette de forslag som sekretariatsgjennomgangen leder frem til og i løpet av perioden foreta en vurdering/evaluering av virkningen.

5.2 Økonomi

I NTFs strategidokument er aktiv målstyring et av satsingsområdene som skal utformes og gjennomføres i neste arbeidsprogramperiode. Aktiv målstyring oppnås gjennom aktivitetsbasert budsjettering, oppfølging på aktivitetsnivå samt regnskapsmessig analyse av aktivitetsforløpet. I dette arbeidet inngår regelmessig å vurdere forvaltningen av NTFs kapital.

Tiltak

- I løpet av 2004 implementere den plan som er fastsatt for å bedre NTFs økonomifunksjon.
- Effektivisere økonomifunksjonen for å oppnå optimal utnyttelse av ressursene, gjennom automatisering av prosesser og elektronisk forbindelse mellom de ulike prosessene.
- Innføre systemer, funksjoner og rapporter som et styringsverktøy for de budsjettansvarlige, hovedstyre og representantskap, ved å gi de budsjettansvarlige tilgang til utvalgte områder i økonomisystemet, samt utarbeide spesialtilpassede rapporter for hovedstyre og representantskap.
- Innføre målstyrt budsjettering ved hjelp av en rullerende budsjettmodell som er knyttet til opp mot NTFs arbeidsprogram.
- Bedret styring av omløpsmidler og kortsiktig gjeld ved innføring av likviditetsbudsjett.

5.3 Tillitsvalgte

NTFs arbeid krever aktiv deltakelse fra mange medlemmer. Medlemmene må stimuleres til å påta seg tillitsverv, opplæringen må styrkes og den økonomiske kompensasjon for tillitsverv må vurderes. Det bør etableres rutiner for erfarings- og kompetanseoverføring til påtroppende tillitsvalgte som en del av tillitsvalgt-opplæringen. Nytt system med lokale forhandlinger for offentlig ansatte tannleger samt utviklingen med opprettelse av foretak der medbestemmelse ivaretas ved styrerepresentasjon stiller stadig høyere krav til de lokale tillitsvalgte. Slike emner må være integrert i opplæringen av tillitsvalgte og dessuten kan de tillitsvalgte løpende søke rådgivning fra sekretariatet i spørsmål knyttet til utøvelsen av tillitsverv.

NTF vektlegger en balansert representasjon av begge kjønn i foreningens organer og på alle stillingsnivåer. En tilfredsstillende kjønns- og aldersmessig fordeling av de tillitsvalgte både lokalt og sentralt er fortsatt et mål.

Tiltak

- Utvikle kurstilbudet og gjennomføre opplæring av tillitsvalgte.
- Arrangere et årlig Forum for tillitsvalgte.
- Styrke de tillitsvalgtes kunnskap og evne til deltagelse i samfunnsdebatt om tannhelsepolitiske emner, herunder arrangere medietrening og ev. andre kurs for sentrale tillitsvalgte.

5.4 Andre organisasjoner

NTF deltar i, og samarbeider med en rekke organisasjoner i inn- og utland. Dette arbeidet bør videreføres, men det er også behov for vurdere løpende hva som er et naturlig nivå for engasjement i de enkelte organisasjonene.

Tiltak

- Arrangere to årlige møter med dekanene.
- Ta initiativ til å delta i/arrangere minst ett årlig møte med fylkestannlegenes kontaktutvalg.
- Aktivt følge arbeidet i Akademikernes styrende organer samt bistå det sentrale sekretariat gjennom deltakelse i informasjons- og utredningsnettverket.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

Hovedstyrets forslag til arbeidsprogram for 2004-2005 godkjennes.

Forslag til endring av vedtektenes § 24 – Om opprettelse av spesialistforeninger

Bjørn Mork Knutsen fra Østfold Tannlegeforening fremla følgende forslag under representantskapsmøtet 2002.

«Den norske tannlegeforening utvider begrepet godkjenning av spesialist i odontologi også til å omfatte tannleger med godkjent spesialistutdanning i protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi. Reglene bør endres og fremlegges for representantskapet i 2003.»

Forslaget er vurdert og forslag til vedtak fremlegges med dette i årets representantskapsmøte.

Hovedstyrets vurdering

Hovedstyret anser at det er to spørsmål som må avklares. For det første om spesialutdannede kan kalles spesialister og for det andre om deres foreninger kan kalles spesialistforeninger.

Hovedstyret har vurdert om det har formell myndighet til å treffe et vedtak som innad likestiller spesial- og spesialistutdanninger, eller om representantskapet må treffe et slikt vedtak. (Det er på det rene at gjeldende forskrift om spesialistgodkjenning er til hinder for at spesialutdannede kaller seg godkjente spesialister. På dette punkt har ikke NTF formell myndighet til å gjøre noen endring.)

Hovedstyret har kommet til at det ikke er noe formelt hinder for at også tannleger med videreutdanning innen protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi gis betegnelsen spesialister. Hovedstyret vil derfor gå inn for at man innad i foreningen bruker spesialistbetegnelsen både på godkjente spesialister og spesialister innen protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi. Dette er allerede praksis ved fakultetene og er en naturlig følge av at NTF i sin uttalelse til Lunderutvalgets utredning gikk inn for at de tre nevnte spesialitetene formelt skulle bli godkjente spesialister.

Når det gjelder spørsmålet om det kan dannes nye spesialistforeninger har hovedstyret følgende syn:

En gjennomgang av NTFs vedtekter viser at begrepet spesialistforening er brukt i to sammenhenger. For det første benyttes begrepet spesialistforening i vedtektenes § 6 om deltagelse i representantskapet. (Det vises til egen sak på dagsorden om vedtektsendring). For det andre benyttes begrepet spesialistforening i vedtektenes § 24 som gjelder godkjenning av spesialistforeninger. Det fremgår at

«I en disiplin hvor NTF har godkjente spesialister, kan det opprettes en spesialistforening.

En slik forening må ledes av godkjente spesialister og foreningens vedtekter godkjennes av hovedstyret.»

Ut fra ordlyden i § 24 kan ikke dagens foreninger for spesialister i protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi uten videre kalles for spesialistforeninger. Hvis man ønsker en slik utvikling, er det riktigst å endre ordlyden i § 24. En naturlig konsekvens av at man innad i foreningen får benytte spesialistbetegnelsen er at man kan opprette en spesialistforening.

Hovedstyret vil derfor foreslå en vedtektsendring som åpner for dette.

Hovedstyret finner grunn til å presisere to

forhold.

Hvis vedtektsendingsforslaget får tilslutning vil det formelt være riktig at foreningene for de tre nevnte spesialistretningene sender inn sine vedtekter til NTF og ber om godkjenning som spesialistforening i henhold til vedtektenes § 24.

Etiske regler § 13 fastslår at en tannleges annonsering ikke må inneholde noe som er uriktig eller villedende og § 14 fastslår at bare godkjente spesialister kan avertere spesialistpraksis. Dette setter begrensninger for bruk av titler i annonser og avertering for øvrig, med mindre de etiske reglene endres.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

I

Innad i foreningen benyttes for fremtiden betegnelsen spesialist både på spesialister i protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi og på dagens godkjente spesialister. I det nye Fagrådet under Sosial- og helsedirektoratet tar NTF opp at dagens forskrift bør endres slik at spesialister i protetikk og bittfysiologi, endodonti og kjeve- og ansiktsradiologi innlemmes blant de godkjente spesialistene.

II

I NTFs vedtekter § 24 gjøres følgende endringer:

1. Bestemmelsens første ledd skal lyde:

I en disiplin hvor NTF har godkjente spesialister eller spesialister i protetikk og bittfysiologi, endodonti eller kjeve- og ansiktsradiologi, kan det opprettes en spesialistforening.

2. Bestemmelsens annet ledd skal lyde:

En slik forening må ledes av spesialister og foreningens vedtekter godkjennes av hovedstyret.

III

Vedtektsendringen trer i kraft fra 1. januar 2004.

Forslag til endring av vedtektenes § 6 – Om spesialistforeningenes deltagelse i representantskapsmøtets forhandlinger

På representantskapsmøtet 2001 presenterte Bent Thv. Gerner fra Oslo Tannlegeselskap, følgende oversendelsesforslag:

«Den rettighet dagens spesialistforeninger har til å møte med en representant på NTFs representantskapsmøte med tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett, utvides til å gjelde også spesialforeningene ved at der det i vedtektene nå står spesialistforening endres dette til spesial-/spesialistforening.»

Forslaget ble ved en inkurie ikke realitetsbehandlet av hovedstyret før representantskapsmøtet 2002 og legges av den grunn frem i årets møte. Det er under behandlingen av saken avklart med Gerner at forslaget gjelder de tre foreningene for hhv. endodonti, protetikk og bittfunksjon samt kjeve- og ansiktsradiologi.

Hovedstyrets vurdering

I forslaget fra Bent Thv. Gerner ligger det et ønske om at spesialistforeninger og spesialforeninger likestilles med hensyn til deltagelse på representantskapsmøtet. Det må i så fall skje gjennom en endring av vedtektenes § 6. Hovedstyret er i utgangspunkt enig i at begge foreningstyper bør være likestilt i foreningssammenheng og bygger dette på følgende:

- Det er lite som skiller spesialforeningene fra spesialistforeningene. I begge tilfeller gjelder det foreninger som representerer et særskilt odontologisk fagfelt. De krav som fakultetene stiller til hhv. spesialutdanning og spesialistutdanning kan likestilles. Hvorvidt noe er en godkjent spesialitet eller en spesialutdanning, kan sies å være av underordnet betydning. Betegnelsen er mer uttrykk for et formelt enn et faglig skille. NTF har i en tidligere høringsuttalelse foreslått at også videreutdanningene innen endodonti, protetikk og bittfunksjon samt kjeve- og ansiktsradiologi bør bli formelle spesialiteter. Dessuten bruker fakultetene nå betegnelsen spesialistutdanning både for de godkjente spesialitetene og de tre nevnte videreutdanningene. I forhold til deltagelse på representantskapsmøtet er det dermed ikke faglige argumenter som taler mot at disse foreningene deltar på lik linje med spesialistforeningene. Alt dette viser entydig at det er grunn til å likestille foreningene.

- En gjennomgang av NTFs vedtekter, særlig § 23 og 24, viser at den formelle tilknytning mellom NTF og hhv. spesialist- og spesialforeningene, reelt sett er temmelig likeartet selv om spesialistforeningene utad har fått en mer «eksklusiv» behandling ved at vedtektene har en egen bestemmelse om opprettelse av spesialistforeninger.

- En vurdering viser at begge foreningstyper i samme grad representerer NTF-medlemmer. Dersom det hadde vist seg at spesialforeningene hadde en stor andel ikke-medlemmer ville

dette talt mot tale- og forslagsrett på NTFs representantskapsmøte.

I utgangspunktet skulle dette tilsi at Gerners forslag ble fremmet. Det er imidlertid også andre hensyn å ivareta. Ett av dem er at representantskapsmøtet allerede er stort og det er ønskelig å begrense størrelsen og redusere kostnadene. Riktignok er det per i dag kun tre spesialforeninger som er aktuelle deltakere, men det er vanskelig å vite hvilke spesialforeninger som kan bli etablert

i fremtiden. I teorien kan det på sikt bli mange spesialforeninger som må inviteres til representantskapsmøtet.

Vel så viktig som antall og kostnader er imidlertid hensynet knyttet til å ivareta et balansert foreningsdemokrati. Hovedstyret har klarlagt at flere av spesial- og spesialistforeningene representerer et begrenset antall medlemmer sett i forhold til det samlede antall tannleger som er medlemmer i NTF. Det kan stilles spørsmål ved rimeligheten av at små foreninger skal gis særskilte rettigheter til å delta på NTFs sentrale demokratiske arena kun fordi de utgjør en spesial-/spesialistforening.

Hovedstyret har kommet til at spesial- og spesialistforeningene kan likestilles ved at verken spesialist- eller spesialforeninger gis generell adgang til representantskapsmøtet og at vedtektene endres i samsvar med dette. Det må imidlertid gjøres en begrensning. I de tilfeller der representantskapet diskuterer spørsmål som spesielt berører spesialist- og spesialforeningenes interesseområde, må vedtektene åpne adgang til at de deltar.

Hovedstyret har underveis i sin behandling av saken valgt å legge saken frem i plenum på Forum for tillitsvalgte med tanke på å få frem rådgivende kommentarer. Det kom ingen reaksjoner på tanken om at verken spesialist- eller spesialforeningene skulle delta på representantskapsmøtet.

Den løsningen hovedstyret foreslår, vil likestille de ulike foreningene og bidra til et balansert foreningsdemokrati samtidig som representantskapsmøtet, og dermed kostnadene, ikke vokser unødige. I den grad spesial- og spesialistforeningene anser at de må ha deltakere på representantskapsmøtet, også i andre tilfeller enn der sakskartet inneholder saker som særskilt gjelder dem, kan deres medlemmer stille til valg i lokalforeningene på ordinær måte.

I dag fastsetter vedtektene § 6 at: «Representanter fra råd og utvalg skal, på forlangende innkalles....»

Dette må forstås slik at hvis de krever deltagelse, så er det et absolutt krav om at de skal innkalles. I praksis har dette neppe vesentlig betydning, da det trolig ikke er noen som «uberettiget» vil forlange deltagelse, men i forbindelse med vedtektsendingen foreslår hovedstyret likevel at man endrer dette fra «skal» til «kan» slik at det kun er i relevante saker at representanter for råd og utvalg, og nå også fra spesial- og spesialistforeninger blir innkalt.

Konklusjon

Hovedstyret foreslår en vedtektsendring som innebærer at verken spesial- eller spesialistforeninger uten videre gis adgang til representantskapsmøtet, men at de kan delta når sakskartet tilsier det. Det vil si at de kan delta når det behandles enkeltsaker som spesielt berører deres interesseområde og de ber om deltagelse. For å sikre at spesialistforeningene i slike tilfeller beholder forslagsretten de i dag har, tilføyes det en setning i § 6 som sikrer fortsatt forslagsrett.

Hovedstyret foreslår følgende vedtak:

I

I vedtektene for Den norske tannlegeforening gjøres følgende endringer i § 6, punktet om annen deltagelse i forhandlingene:

1. Annet avsnitt strykes.
2. Nytt annet avsnitt (nåværende tredje avsnitt) skal lyde:

Representanter for råd og utvalg samt representanter for spesialist- og spesialforeninger kan, på forlangende, innkalles i forbindelse med behandling av enkeltsaker som spesielt berører deres interesseområder, og har da talerett. Innkalte representanter for spesialist- og spesialforeninger har også forslagsrett i slike saker.

II

Endringen trer i kraft fra 1. januar 2004.

Sak 2 d

Endring av NTFs spesialistregler

Hovedstyret vedtok i mars 2002 å nedsette en arbeidsgruppe som skulle gjennomgå NTFs spesialistregler og fremme forslag til endringer i disse. NTFs spesialistregler består av *Alminnelige bestemmelser* samt *Spesielle bestemmelser* vedrørende hver av de fire spesialitetene. De spesielle bestemmelsene er utarbeidet etter hvert som spesialitetene er blitt godkjent og har siden blitt endret ved behov. Dette har resultert i et noe uoversiktlig og usammenhengende regelverk, hvilket tidvis har skapt problemer i forbindelse med behandlingen av søknader om godkjenning som spesialist. Hovedstyret har ikke hatt til hensikt å foreslå noen vesentlige endringer i forhold til dagens system og det foreliggende forslaget til nye spesialistregler, eller NTFs regler for godkjenning av spesialister – innebærer heller ikke det. Hovedstyret har også sett det som en fordel at dette arbeidet er ferdigstilt hvis, eller når, det skal utarbeides regelverk for nye odontologiske spesialiteter.

Arbeidsgruppen har bestått av:

- Rita T. Wilberg, leder, NTFs spesialistkomité
- Steinar Brekke, visepresident, NTF
- Arild Stenvik, UiO
- Sølve Hellem, UiB
- Lin Muus Bendiksen fra NTFs sekretariat.

Innledningsvis ble det foretatt en foreløpig vurdering av hva NTFs regler for godkjenning av spesialister bør inneholde. Arbeidsgruppen fant det nødvendig å avklare om forslaget til nytt EU-direktiv om gjensidig godkjenning av spesialister ikke strider

mot de endringer i spesialistreglene som arbeidsgruppen ønsket gjennomført. Ved de odontologiske fakultetene arbeides det for tiden med endringer av studieplanen for spesialistutdanningen samtidig som det nyopprettede rådet for spesialistutdanning av tannleger vil kunne legge føringer som får betydning for spesialistreglene. Av den grunn mener arbeidsgruppen at det vil være u hensiktsmessig å gjennomføre omfattende forandringer i de spesielle reglene nå, og i denne omgang er det derfor hovedsakelig foreslått nødvendige tilpasninger. Arbeids-

gruppen utarbeidet så et forslag til nye spesialistregler som ble sendt ut på høring til Norsk Forening for Oral kirurgi og Oral medisin, Norsk forening for pedodonti, Norsk Kjeveortopedisk Forening, Norsk Periodontistforening, studieutvalgene ved begge de odontologiske fakultetene samt NTFs spesialitetsråd.

Arbeidsgruppen mener regler vedrørende NTFs spesialitetsråd ikke hører naturlig hjemme i et regelverk som omhandler godkjenning av spesialister, og foreslår at nåværende punkt 6 utgår.

Arbeidsgruppen har arbeidet ut fra en målsetning om at spesialistreglene bør være mest mulig like for alle med unntak av det som ut ifra spesialitetenes natur må være forskjellig. I forslaget til nye regler er derfor det som gjelder for alle kandidater i størst mulig grad flyttet over til *Generelle regler*.

Det synes å være enighet om at det er viktig at spesialister har erfaring fra allmennpraksis. For å fungere godt som spesialist, må man kunne samarbeide med allmennpraktikere og kjenne til hvordan de tenker og arbeider. Det er imidlertid ulike meninger om hvor lang denne praksisen minimum må være. I forbindelse

med høringsrunden utarbeidet arbeidsgruppen et diskusjonsnotat som utdypet ulike sider ved det såkalte praksiskravets lengde. På bakgrunn av en samlet vurdering, bestemte arbeidsgruppen seg for å foreslå at praksiskravet blir endret fra to til minimum ett år.

Kvaliteten på de skriftlige arbeidene kandidatene leverer i forbindelse med søknad om godkjenning som spesialist varierer betydelig, og det har vært ønskelig å få en klarere definisjon av hvilket nivå man venter seg av spesialistkandidatene. Arbeidsgruppen har valgt å foreslå en formulering som går ut på at det skriftlige arbeidet skal ha et nivå som gjør det publiseringsverdig. Under følger forslaget til nye spesialistregler, heretter kalt *NTFs regler for godkjenning av spesialister*. Gjeldende regler på området finnes i NTFs håndbok og på NTFs nettsted.

NTFs regler for godkjenning av spesialister

Den norske tannlegeforenings myndighet til å gi spesialistgodkjenning bygger på følgende formelle grunnlag: Lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell § 53 fastsetter reglene for tildeling av spesialistgodkjenning. I forskrift av 21. desember 2000 om spesialistgodkjenning av helsepersonell er det gitt utfyllende regler om godkjenningen, og forskriftens § 1 fastsetter at Sosial- og helsedirektoratet eller den det gir myndighet gir spesialistgodkjenning. I vedtak av 9. januar 2001 har Den norske tannlegeforening blitt tildelt (delebert) myndighet til å foreta spesialistgodkjenning av tannleger iht. lov om helsepersonell § 53 og forskriften om spesialistgodkjenning av helsepersonell § 1, annet ledd. Den norske tannlegeforening er i tillegg gitt myndighet til å foreta spesialistgodkjenning av tannleger iht. §§ 6 og 15 i forskrift av 21. desember 2000 om autorisasjon mm. av helsepersonell i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde. Kandidater som søker godkjenning som spesialist etter EØS-reglene, kommer ikke inn under NTFs regler for godkjenning av spesialister.

NTFs spesialistkomité

NTFs spesialistkomité behandler søknader om godkjenning som spesialist og innstiller til godkjenning overfor hovedstyret. Spesialistkomiteen kan fungere som rådgivende organ for hovedstyret i spesialistsaker.

Komiteen består av leder, som ikke er spesialist, og ett medlem fra hver spesialitet. For hvert medlem oppnevnes én personlig vararepresentant.

Det oppnevnes dessuten to representanter og én vararepresentant fra hver spesialitet. Representantene tiltrer komiteen ved vurdering av søknader innen den spesialitet de representerer. De tiltrede representantene har anledning til å avgi skriftlig votum. Vararepresentanten tiltrer komiteen ved meldt forfall eller dersom en representant er inhabil, jf. forvaltningsloven §§ 6 og 8. Spesialistkomiteen oppnevnes av NTFs hovedstyre etter forslag fra spesialistforeningene. Komiteen oppnevnes for en toårsperiode. Gjenoppnevning kan finne sted.

Godkjenning som spesialist

Innstilling til godkjenning gis dersom det er minst 6 stemmer for at slik godkjenning skal gis. Godkjenning som spesialist gis av hovedstyret.

Generelle regler

1. Tannleger som ønsker godkjenning som spesialist, sender søknad på søknadsskjema fra Den norske tannlegeforening.

Dokumentasjon på at kandidaten har fullført spesialistutdanningen og bestått eksamen samt bekreftede opplysninger om praksis og klinikkjeneste, og eventuelt materiale som er nevnt i bestemmelsene for den enkelte spesialitet skal følge søknaden. Videre må kopi av autorisasjon, skriftlig arbeid i 10 eksemplarer og kvittering på betalt spesialistgebyr være mottatt.

2. For å bli godkjent som spesialist må kandidaten ha praktisert som tannlege (allmennpraksis) i minst ett år og ha norsk autorisasjon som tannlege.

3. Kandidaten må ha gjennomført spesialistutdanning av minst tre års full tids varighet og bestått eksamen ved norsk odontologisk lærested, eller ved utenlandsk lærested der utdanningen er av tilsvarende omfang. I løpet av denne perioden skal kandidaten dessuten ha gjennomført kurs som nevnt i punkt 4.

Spesialistkomiteen skal vurdere spesialistutdanning som er gjennomført i utlandet og kan eventuelt kreve tilleggsutdanning ved norsk odontologisk lærested.

4. Kandidaten skal ha gjennomført obligatoriske kurs og kurs i støttefag ved norsk odontologisk lærested eller tilsvarende undervisning ved utenlandsk lærested.

5. Utdanningen skal som hovedregel være gjennomført i løpet av en 6-årsperiode.

6. Kandidaten skal legge frem et skriftlig arbeide som skal være godkjent av ansvarlig organ for spesialistutdanningen på lærestedet. Det skriftlige arbeidet skal fortrinnsvis være relatert til spesialiteten det søkes om godkjenning i.

Det skriftlige arbeidet kan være et vitenskapelig arbeide basert på egen forskning, et kompilatorisk arbeide eller en særlig verdifull, dokumentert innsats av pedagogisk art. Hvis kandidaten ikke er førsteforfatter, må det gå frem hvilken del av arbeidet kandidaten har utført.

Arbeidet skal være på et nivå som gjør det publiseringsverdig.

7. Spesialistutdanningseksamen skal avlegges for en kommisjon på tre medlemmer oppnevnt av ansvarlig organ på lærestedet, hvorav ett medlem skal være eksternt. NTFs spesialistkomité skal orienteres om eksamenskommisjonens sammensetning så snart den er oppnevnt.

8. Spesialistkomiteen kan, når særlige grunner taler for det, fravike disse bestemmelsene.

Spesielle regler vedrørende kjeveortopedi

For å bli godkjent som spesialist i kjeveortopedi forlanges dessuten:

At kandidater fra norsk lærested skal fremlegge sine eksamenskasus for NTFs spesialistkomité.

Tannleger som har gjennomgått fulltids spesialistutdanning av minst to års varighet ved utenlandsk lærested, men hvor utdanningen ikke tilsvarende det treårige programmet ved norske læresteder, må presentere et materiale bestående av 10 ferdigbehandlede kasus. Dokumentasjonsmaterialet fra før og etter behandlingen skal omfatte:

Gipsmodeller som viser okklusjonsforholdene.

- Full røntgenstatus eller panoramaopptak.
- Ansiktsfotografier (en face og i profil).
- Profilkefalogrammer (tracinger og røntgenbilder må medsendes).
- En nøyaktig kasusanalyse og behandlingsplan.
- Utdrag fra behandlingsjournalen som viser hvilke typer av kjeveortopedisk apparatur som har vært anvendt i de forskjellige faser av behandlingen.
- En vurdering av behandlingen og sluttresultatet.

Det forutsettes at de fremlagte kasus viser malokklusjoner av markant natur, og at ulike malokklusjonstyper er representert. Kandidaten må ha gjennomført behandlingen selvstendig.

Spesielle regler vedrørende oral kirurgi og oral medisin

For å bli godkjent av NTF som spesialist i oral kirurgi og oral medisin forlanges dessuten:

At kandidaten har fulgt et fem-årig utdanningsprogram i oral kirurgi ved et norsk eller utenlandsk lærested. Utdanningsprogrammet skal bestå av følgende:

I. Hovedutdanning

1. Kandidaten skal ha et fem-årig integrert opplegg med følgende innhold: Inntil to år av tjenesten skal være ved universitetsklinikk i oral kirurgi/oral medisin.

Minst ett år av tjenesten skal foregå ved universitetssykehusavdeling i oral/kjevekirurgi og minst ett år kan utføres ved annen godkjent spesialklinikk i oral-/kjevekirurgi med veileder etter desentralisert modell.

2. I hovedutdanningen skal kandidaten ha fått minst 120 timers undervisning som forelesning, seminarer, kurs med tilknytning til fagfeltet oral kirurgi. Kandidaten må dokumentere denne undervisning. Anbefalt kursvirksomhet vil fremgå av lærestedets utdanningsprogram.

II. Sideutdanning

Kandidaten skal ha minst ett år teoretisk og praktisk videreutdanning innen medisinske fagområder som er relevante for spesialiteten. I sideutdanningen er det obligatorisk at kandidaten:

- har gjennomgått medisinerstudiets kurs i øre-nese-hals-sykdommer og avlagt eksamen.
- har gjennomgått medisinerstudiets kurs i undersøkelsestetikk eller tilsvarende utdanning.
- har gjennomgått minimum to måneders tjeneste ved en plastikkirurgisk avdeling.
- har gjennomgått minimum to måneders tjeneste ved en øre-nese-hals-avdeling.
- har gjennomgått inntil to måneders tjeneste ved anestesivdeling.
- har gjennomgått inntil to måneders tjeneste ved en generell kirurgisk, ev. ortopedisk kirurgisk avdeling.

Inntil to måneder av sideutdanningen kan godkjennes ved tjeneste på andre relevante avdelinger som nevrokirurgi, generell medisin, radiologi, dermatologi eller onkologi.

I hvert fagområde skal det inngå dokumentert teoretisk og praktisk klinisk virksomhet. Opplegget for sideutdanningen skal skje i samråd med lærestedet.

III. Dokumentasjon

At kandidaten kan legge frem en dokumentert oversikt over gjennomførte tjenester og kurs.

Kandidaten skal kunne legge frem protokoll over de kirurgiske prosedyrer han/hun har deltatt i. Det forutsettes at kandidaten har deltatt i og selv utført et vidt spekter i oralkirurgiske prosedyrer og at dette kan dokumenteres. Kandidaten skal videre kunne dokumentere 50 egne kasus som skal inngå i eksamensunderlaget.

Spesielle regler vedrørende periodonti

For å bli godkjent av NTF som spesialist i periodonti forlanges dessuten:

I. Spesiell utdanning i periodonti og kliniske støttefag

Kandidaten skal ha gjennomført spesielle kurs i periodontal anatomi, fysiologi, etiologi, epidemiologi, diagnostikk, terapi og profylakse ved norsk odontologisk lærested.

I denne utdanningen inngår også kurser i relevante aspekter av oral kirurgi, endodonti og protetikk.

II. Klinisk utdanning

Kandidaten skal ha tjenestegjort ved universitetsklinikk i periodonti med minimum 1/3 stilling i minst 3 år.

Kandidaten skal under veiledning ha behandlet pasienter ved slik klinikk i minst 2 år.

III. Eksamen

At kandidaten etter fullført utdanning har avlagt eksamen i: Praktisk-klinisk diagnostikk, behandlingsplanlegging og utførelse av behandling dokumentert ved egne kasus.

Emner innenfor den praktisk-kliniske og teoretiske del av periodontien.

Spesielle regler vedrørende pedodonti

For å bli godkjent av NTF som spesialist i pedodonti forlanges dessuten:

I. Spesiell utdanning i pedodonti og kliniske støttefag

Kandidaten skal ha gjennomført norsk odontologisk spesialistutdannings kurser i epidemiologi, etiologi, diagnostikk, terapi og profylakse ved odontologiske lidelser hos barn.

I denne utdanningen inngår også kurser i relevante aspekter av andre odontologiske disipliner som kjeveortopedi, oral kirurgi, røntgenologi, periodonti og protetikk. I tillegg skal kandidaten ha gjennomført spesielle kurser i bl.a. barnepsykologi, barnepsykia-tri, pediatri og pedagogikk.

II. Klinisk utdanning

Den kliniske utdanning skal ha en varighet av minst 3 år. I de første 2 år skal kandidaten ved siden av basalutdanning og den spesielle utdanning i pedodonti og kliniske støttefag også tjenestegjøre ved universitetsklinikk i pedodonti som instruktør eller med annen form for undervisning tilsvarende minst 1/4 stilling. Kandidaten skal i samme periode i tillegg behandle pedodontiske spesialkasus under veiledning tilsvarende minst 6 timer per uke.

Det tredje året skal kandidaten arbeide tilsvarende full stilling med barne- og ungdomspasienter.

Kandidaten skal deretter kunne dokumentere 10 selvstendig behandlede pedodontiske spesialkasus. Disse kasus skal være av relativt komplisert art, og forutsettes å vise varierende patologiske tilstander og behandlingsformer.

De pedodontiske spesialkasus kan eksempelvis hentes fra følgende behandlingskategorier:

1. Kompliserte traumer.
2. Endodonti på unge permanente tenner.
3. Dentale utviklingsforstyrrelser.
4. Systemiske sykdommer med orale manifestasjoner.
5. Funksjonshemmede som trenger særlig komplisert behandling.

6. Tannbehandling av barn under generell analgesi, anestesi eller premedikasjon.
7. Interceptiv bittbehandling.
8. Protetikk i blandingstannsett eller i det unge permanente tannsett.

III. Eksamen

Kandidaten skal etter de obligatoriske to år ved universitetsklinikk i pedodonti avlegge eksamen i emner fra den praktisk-kliniske og teoretiske delen av pedodontien.

Sak 2 e

Hedersbevisninger

Tannlegeforeningen innførte en ordning med hederstegn i 1954. Ordningen, som var en videreføring av ordenen Cavum Oris, har egne statutter vedtatt av NTFs representantskap. Ordningen har således fungert i mange år.

Det har gjentagne ganger vist seg at det i praksis er problematisk å finne kriterier for tildeling av hederstegnet i henholdsvis gull eller sølv. Da hovedstyret er av den oppfatning at tildelingen av hederstegnet skal være så rettfærdig som mulig, har styret kommet til at tiden er inne for å gjøre en forandring i ordningen.

Hovedstyret mener derfor at det ikke bør være to kategorier av slike hedersbevisninger når man i tillegg har mulighet for å innvilge æresmedlemskap.

Hovedstyret mener også at hederstegnet bør være et noe mer anvendelig tegn enn en medalje som utelukkende skal bæres til smoking eller galla.

Styret har kommet til at personer som fortjener en anerkjennelse som følge av spesiell innsats for NTF bør f. eks. tildeles et litografi eller lignende.

Hovedstyret innbyr representantskapet til å fatte følgende vedtak:

Hovedstyrets forslag til nye spesialistregler, NTFs regler for godkjenning av spesialister, bifalles.

Hovedstyret vil derfor foreslå at statuttene for «Den norske tannlegeforenings hederstegn» oppheves og erstattes av: «NTFs hedersbevisning».

Hovedstyret kan på eget initiativ eller etter forslag fra andre (personer eller råd/utvalg) beslutte å tildele et litografi eller lignende til personer som fortjener anerkjennelse for sin spesielle innsats for NTF.»

Da ordningen i sin tid ble vedtatt av representantskapet, fremmes saken for årets representantskap med forslag om disse endringer.

Hovedstyret fremsetter følgende forslag til vedtak:

Representantskapet slutter seg til hovedstyrets forslag om endring av statuttene for «Den norske tannlegeforenings hederstegn».

Vita In-Ceram
8 års klinisk erfaring !

Kontakt din tanntekniker eller Nogusra -
 telf. 22 96 61 00 - faks 22 96 61 10

Forslag til endret Reglement for forhandlingsordningen i NTF – offentlig sektor

Lønnspolitisk forum har i møte 15. og 16. september 2003 behandlet forslag til nytt Reglement for forhandlingsordningen i NTF – offentlig sektor fra Sentralt forhandlingsutvalg. I henhold til reglementet skal endringer i dette godkjennes av representantskapet.

Gjeldende reglementet har vært i funksjon i snart to år. Endringene Lønnspolitisk forum foreslår, er hovedsakelig av redaksjonell art. Endringene vil gjøre reglementet mer fleksibelt i forhold til for eksempel endret organisatorisk tilknytning av tannhelsetjenesten. Det er videre tatt høyde for at NTF også organiserer medlemmer i annen offentlig virksomhet enn Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT), blant annet i statlige helseforetak, Forsvaret og på universitetene.

Det er foretatt materielle endringer i følgende punkter:

Til «Lokalt», pkt. 8; I motsetning til gjeldende reglement er det åpnet for at flere UTV-representanter kan sitte i lokalforeningens styre. Endringen er tilpasset en situasjon der det finnes flere UTVer innen lokalforeningens område. Som for eksempel i Den offentlige tannhelsetjenesten, staten og helseforetak.

Til «Lokalt», pkt. 16; Det foreslås en rutinebeskrivelse for håndteringen av refusjonskrav.

Til «Sentralt», pkt. 1; Endringen synliggjør at hovedstyret har ansvaret for å inngå tariffavtaler. Ansvaret kan ikke delegeres. Som det fremgår av teksten har Sentralt forhandlingsutvalg fullmakt til å inngå og forhandle tariffavtaler på vegne av hovedstyret.

Til «Sentralt», pkt. 6; Lønnspolitisk forum er av den oppfatning at Sentralt forhandlingsutvalg selv er best egnet til å beslutte hvem som skal representere NTF i de ulike seksjonsorganene i Akademikerne. Det anses som lite hensiktsmessig at hovedstyret skal være nødt til ta stilling til denne representasjonen etter innstilling fra Lønnspolitisk forum.

Til «Sentralt», pkt. 7; Rutinebeskrivelse og representasjonsrettigheter for sekretariatet anses som unødvendig i et reglement som regulerer politisk virksomhet. Det er en naturlig oppgave for sekretariatet å bistå politiske utvalg ved behov.

Representantskapet inviteres til å fatte følgende vedtak:

Nytt «Reglement for forhandlingsordningen i NTF – offentlig sektor» godkjennes.

Forslag fra Lønnspolitisk forum til nytt reglement

Reglement for forhandlingsordningen i NTF – offentlig sektor

Lokalt

1. Styret i NTFs lokalforening har ansvaret for at valg av NTFs tillitsvalgte etter Hovedavtalen i hvert tariffområde finner sted.
2. Ved hver virksomhet velges et utvalg av tillitsvalgte (UTV) med varamedlemmer, av og blant de ansatte. Antall medlemmer og varamedlemmer bestemmes ut fra lokale forhold. Utvalgets arbeidsområde fremgår av Hovedavtalen(e).
3. Ethvert medlem av NTF som er valgbar etter Hovedavtalen(e)s regler, har stemmerett og har rett og plikt til å motta valg.
4. Funksjonstid for UTV bestemmes lokalt, men bør ikke være for mer enn to år av gangen. For å sikre kontinuitet, bør ikke alle medlemmene av utvalget skiftes ut samtidig. En tillitsvalgt bør som hovedregel ikke sitte mer enn åtte år i samme verv.
5. Valget kan skje på særskilt møte for de offentlig ansatte i virksomheten eller på møte i lokalforeningen. Valget skal skje skriftlig dersom et medlem krever det. Valg av leder (hovedtillitsvalgt) skjer særskilt. Øvrige medlemmer av UTV kan velges under ett. Skjer valget på møte i lokalforeningen, skal det varsles særskilt om dette i møteinnkallingen. Kun offentlig ansatte tannleger som er medlemmer av NTF, har stemmerett ved valget, jf. punkt 2 og 3.
6. Dersom det er ønsket lokalt, kan en egen valgkomité velges for å innstille kandidater til UTV. Hvis ikke kan lokalforeningens ordinære valgkomité fungere som valgkomité.
7. Når valget er avholdt, har lederen ansvar for å underrette arbeidsgiver, samarbeidende organisasjoner, lokalforeningens styre og NTFs sekretariat om UTVs sammensetning og funksjonstid.
8. Minst et av UTVs medlemmer skal sitte i lokalforeningens styre. Dette kan skje ved direkte oppnevning, eller ved at utvalget fremmer sin kandidat gjennom lokalforeningens valgkomité, for så å bli valgt inn i styret på generalforsamlingen. Et varamedlem skal også oppnevnes eller velges på samme måte.
9. UTV representerer innenfor sitt arbeidsområde NTF/lokalforeningen overfor medlemmene og de lokale myndigheter. Utvalget er bindeledd mellom NTF/lokalforeningen og de lokale medlem-

mer, og til Sentralt forhandlingsutvalg. Utvalget er likeledes medlemmenes talerør og bindeledd mellom dem og vedkommende arbeidsgiver.

10. UTV har plikter, rettigheter og oppgaver som følger av Hovedavtalen i angjeldende tariffområde og lokale tilpasninger til denne, og har derved myndighet til å forhandle og inngå forpliktende avtaler på vegne av medlemmene i virksomheten. I særlig viktige eller prinsipielle spørsmål må ikke utvalget på egen hånd treffe avtaler som binder NTF lokalt uten å ha samråd seg med egne medlemmer, lokalforeningens styre og eventuelt NTFs sentrale organer. Saker som skal behandles sentralt, sendes via Sentralt forhandlingsutvalg.

11. UTV kan inngå samarbeid med øvrige akademikerforeninger der man finner det tjenlig.

12. Innen sin virksomhet skal UTV bistå medlemmene og ivareta deres interesser. Medlemmene skal opplyses om de rettigheter og plikter de har i henhold til lov- og avtaleverk.

13. UTV skal søke å løse klagemål og tvister mellom medlemmene og arbeidsgiver eller andre berørte myndigheter i minnelighet slik som Hovedavtalen i tariffområdet angir. Oppnås ikke en minnelig løsning, skal saken rapporteres til lokalforeningen og eventuelt til NTFs sentrale organer.

14. UTV skal sørge for at NTF etter gjeldende bestemmelser blir representert i arbeidsmiljøutvalg med underutvalg, tilsetningsutvalg og driftsstyrer der slike finnes. Ved eventuell representasjon i administrasjonsutvalg og (hoved)arbeidsmiljøutvalg kan det avtales samarbeid med Akademikerne lokalt.

15. UTV er pliktig til å holde seg orientert om planer om omorganisering, omstilling, utbygging, innskrenkning mv. innenfor virksomheten med sikte på at medlemmenes innflytelse skal kunne gjøres gjeldende på et tidligst mulig tidspunkt. Utvalget skal også søke å gjøre sin innflytelse gjeldende med henblikk på budsjettarbeid i virksomheten, og om mulig, i samarbeid med Akademikerne lokalt, i fylkeskommunen/virksomheten.

16. Tillitsvalgtes utgifter til nødvendige reiser og opphold i forbindelse med utøvelsen av sine verv, samt porto og telefon til dette formål forskutteres av lokalforeningen og dekkes over NTFs budsjett. Innen 31.12 sender lokalforeningen et samlet refusjonskrav for utgifter etter dette pkt. til NTFs sekretariat.

17. Årsmelding fra UTV skal inngå som en del av lokalforeningens årsmelding.

18. UTV kan innkalle til medlemsmøte dersom det er saker av spesiell interesse som bør drøftes med medlemmene, dersom et flertall av medlemmene krever det eller dersom det pålegges av det sentrale forhandlingsutvalget. Møtet skal avholdes innen rimelig tid.

Sentralt

1. Hovedstyret har ansvaret for å inngå sentrale tariffavtaler. For tiden gjelder det Staten, Oslo kommune, Kommunenes sentralforbund og Arbeidsgiverforeningen NAVO. Fullmakt til å forhandle

og inngå avtaler på vegne av NTF er delegert til Sentralt forhandlingsutvalg (SF).

2. Det sentrale forhandlingsutvalg velges for to år av gangen. Utvalget består av tre medlemmer og to varamedlemmer. Leder og nestleder velges separat. Leder skal velges skriftlig. For å sikre kontinuitet bør maksimalt to utvalgsmedlemmer og ett varamedlem skiftes ut samtidig. Likevel bør som hovedregel ingen sitte i samme verv mer enn åtte år.

3. Utvalget velges på Lønnspolitisk forum (LF) de år det velges hovedstyret.

4. De år det ikke velges hovedstyret, velger Lønnspolitisk forum en valgkomité på tre medlemmer med funksjonstid to år. For å sikre kontinuitet bør maksimalt to medlemmer av valgkomiteen skiftes ut samtidig. Likevel bør som hovedregel ingen sitte i samme verv mer enn åtte år.

5. Sentralt forhandlingsutvalg skal være representert i hovedstyret. Lønnspolitisk forum velger selv sin representant og vararepresentant. Valget skal godkjennes av NTFs representantskap med alminnelig flertall.

6. Sentralt forhandlingsutvalg oppnevner representanter til Akademikerens seksjonsorganer.

7. Sentralt forhandlingsutvalg har følgende oppgaver:

- a) ivareta de offentlig ansatte tannlegenes lønns- og arbeidsvilkår, pensjonsspørsmål samt fagpolitiske interesser som omfattes av avtaleverket,
- b) forberede og fremsette forslag i forbindelse med forhandlinger, etter retningslinjer trukket opp på Lønnspolitisk forum,
- c) oppnevne forhandlingsdelegasjon til sentrale forhandlinger. Sentralt forhandlingsutvalg har fullmakt til å foreta plassoppsigelser,
- d) godta eller forkaste et forhandlingsresultat,
- e) være kontaktledd og rådgiver overfor de lokale utvalg av tillitsvalgte,
- f) koordinere lokale forhandlinger,
- g) drive opplæring av utvalg av tillitsvalgte, spesielt om Hovedavtalens og Hovedtariffavtalens bestemmelser, samt forhandlingsstrategi og -teknikk. Denne virksomheten skal finansieres med OU-midler så langt det finnes midler til dette,
- h) gi råd til de lokale utvalgene i vanskelige medlemssaker. Lokale saker av prinsipiell karakter som er brakt inn for Sentralt forhandlingsutvalg, skal legges frem for hovedstyret,
- i) forberede møteinnkalling med dagsorden til Lønnspolitisk forum. Innkalling sendes lederne av de lokale utvalgene senest en måned før møtedato.

Det skal jevnlig avholdes møter i Sentralt forhandlingsutvalg. Utvalget kan legge frem saker av prinsipiell interesse for hovedstyret. Utvalget kan også sende saker ut til høring blant UTV.

8. Lønnspolitisk forum har følgende oppgaver.

- a) evaluere tariffoppgjør,
- b) legge strategier for fremtidige tariffoppgjør,
- c) drøfte spørsmål av prinsipiell betydning for offentlig tannhelsetjeneste,

- d) drøfte og behandle saker brakt inn av ett eller flere UTV, Sentralt forhandlingsutvalg eller hovedstyret,
- e) velge Sentralt forhandlingsutvalg.

Lønnspolitisk forum holdes hvert år i september. Forumet består av, foruten Sentralt forhandlingsutvalg, en representant for hvert UTV i fylkeskommunene, en representant for fylkestannlegene, en representant for hvert av de odontologiske fakulteter og en representant for tannlegene i Forsvaret. Medlemmene av Sentralt forhandlingsutvalg har ikke stemmerett. De øvrige deltakere har en stemme for hvert medlem de representerer. Leder av Sentralt forhandlingsutvalg leder møtet.

Ekstraordinært Lønnspolitisk forum skal innkalles dersom et flertall av de lokale UTV eller hovedstyret krever det eller Lønns-

politisk forum selv beslutter det. Ekstraordinært møte skal finne sted senest en måned etter at det er krevd eller besluttet avholdt. Dagsorden skal sendes ut så snart det er praktisk mulig, og senest ti dager før møtet.

9. Endring av dette reglement kan gjøres av Lønnspolitisk forum. Endringene skal godkjennes av representantskapet.

Representantskapet inviteres til å fatte følgende vedtak:

Nytt «Reglement for forhandlingsordningen i NTF – offentlig sektor» godkjennes.

Sak 2 g

Sentralt forhandlingsutvalg – godkjenning av representant og vararepresentant til hovedstyret

I henhold til Reglement for forhandlingsordningen i NTF-offentlig sektor, pkt. 5, *sentralt*, velger Lønnspolitisk forum selv sin representant og vararepresentant til hovedstyret. Valget skal godkjennes av NTFs representantskap med alminnelig flertall.

Lønnspolitisk forum har foretatt følgende valg:

Gunnar Lyngstad som representant til hovedstyret

Richard R. Næss som vararepresentant til hovedstyret

Dersom nytt hovedstyre velges iht. valgkomiteens innstilling vil Richard R. Næss tre inn som Lønnspolitisk forums representant i hovedstyret. Sett i lys av valg av nytt hovedstyre har Lønnspolitisk forum valgt Jan Theien, Akershus, som personlig vara-

medlem for nestleder av Sentralt forhandlingsutvalg (SF). Richard R. Næss er valgt som nestleder av SF.

Representantskapet inviteres til å fatte følgende vedtak:

Gunnar Lyngstad og Richard R. Næss godkjennes som hhv. Lønnspolitisk forums representant og vararepresentant til hovedstyret